

WAŻNE POSTACIE

Roman Dmowski	Polityk i jeden z założycieli Narodowej Demokracji. Główny ideolog endecji. Członek Komitetu Narodowego Polskiego w Paryżu. Reprezentował Polskę podczas konferencji pokojowej w Paryżu
Jędrzej Moraczewski	Polityk PPS. Pierwszy premier II RP. Wydał dekrety socjalne. Powołał Jozefa Piłsudskiego na stanowisko Tymczasowego Naczelnika Państwa.
Józef Piłsudski	Marszałek Polski. Twórca Legionów Polskich podczas I wojny światowej. Tymczasowy Naczelnik Państwa, a od lutego 1919 r. Naczelnik Państwa. Przeprowadził zamach majowy przejmując władzę w 1926 r.
Ignacy Daszyński	Jeden z przywódców PPS. Stał na czele Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej, który powstał w Lublinie 6/7.11.1918 r.
Wincenty Witos	Przywódcą PSL – Piast. Stał na czele Polskiej Komisji Likwidacyjnej w Krakowie. Premier polski w 1923 i 1926 r. gdy stał na czele
Wojciech Korfanty	Przywódcą Polskiego Stronnictwa Chrześcijańskiej Demokracji. Przed odzyskaniem niepodległości stał na czele Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu. Stał na czele powstało śląskich.
Ignacy Jan Paderewski	Wielki polski pianista i kompozytor. Mąż stanu. Członek KNP w Paryżu. Premier polski od stycznia 1919 r. Jego przyjazd do Poznania doprowadził do wybuchu Powstania Wielkopolskiego
Władysław Grabski	Premier w latach 1923 – 1925, który stał na czele pozaparlamentarnego rządu polskiego. Przeprowadził liczne reformy, w tym wprowadził złoty polski.
Semen Petlura	Ataman , przywódca URL. Podpisał z Piłsudskim sojusz 21.04.1920 r. skierowany przeciwko Rosji bolszewickiej.
Siemion Budionny	Dowódca Armii Konnej w Armii Czerwonej, która zaatakowała Ukrainę w 1920 r.
Michaił Tuchaczewski	Generał, a później Marszałek Armii Czerwonej. Wybitny dowódca i strateg. Dowodził wojskami, które podeszły pod Warszawę w 1920 r.
Feliks Dzierżyński	Komunista polski, który stanął na czele Czeka w bolszewickiej Rosji. Podczas wojny polsko – bolszewickiej stanął w lipcu 1920 r. na czele Tymczasowego Komitetu Rewolucyjnego Polski.
Maciej Rataj	Polityk PSL – Piast. Marszałek Sejmu od grudnia 1922 r.
Stanisław Grabski	Stanisław Grabski Premier rządu polskiego podczas wojny polsko – bolszewickiej. W lipcu 1920 r., podczas konferencji w Spa, wyraził zgodę na rezygnację z plebiscytu na Śląsku Cieszyńskim w zamian za pomoc państwu Pol.
Kazimierz Bartel	Rektor Politechniki Lwowskiej. Pierwszy premier po przewrocie majowym. (Pełnił tę funkcję pięciokrotnie).
Edward Rydz Śmigły	Edward Rydz Śmigły Marszałek Polski. Po śmierci Piłsudskiego stanął na czele obozu wojskowego.

Józef Beck	Minister spraw zagranicznych II RP w latach 1932 – 1939 r. Współpracownik Piłsudskiego.
Eugeniusz Kwiatkowski	Polski wicepremier, minister przemysłu i handlu (1926–1930), minister skarbu (1935–1939) II Rzeczypospolitej. Zainicjował budowę Gdyni i COP.

ZAPAMIĘTAJ SKRÓTY

URL – Ukraińska Republika Ludowa

ZURL – Zachodnioukraińska Republika Ludowa

ZLN – Związek Ludowo Narodowy (endecja)

PSL – Piast – Polskie Stronnictwo Ludowe Piast

PSL – Wyzwolenie – Polskie Stronnictwo Ludowe Wyzwolenie

GISZ – Generalny Inspektorat Sił Zbrojnych

BBWR – Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem

Chjeno – Piast – Koalicja Chrześcijańskiego Związku Jedności Narodowej i

PSL - Piast

ONR – Obóz Narodowo Radykalny

OZN – Obóz Zjednoczenia Narodowego

SN – Stronnictwo Narodowe

SP – Stronnictwo Pracy

SL – Stronnictwo Ludowe

COP – Centralny Okręg Przemysłowy

POJĘCIA

Koncepcja inkorporacyjna to koncepcja Romana Dmowskiego mówiąca o tym, że w granicach Polski powinny znaleźć się ziemie zamieszkałe w co najmniej 60% przez Polaków. Na wschodzie więc do Polski miały zostać włączone ziemie byłego Królestwa Polskiego, Wileńszczyzna, zachodnia Białoruś, zachodnia Ukraina, Galicja.

Koncepcja federacyjna to koncepcja Józefa Piłsudskiego. Zakładała utworzenie przy pomocy Polski systemu państw narodowych: Litwy, Białorusi i Ukrainy, stanowiących przedmurze przeciw Rosji. W tym celu należało utworzyć federację państw, w której pozycję hegemonu objęłaby Polska

Linia Curzona to linia demarkacyjna wojsk polskich i bolszewickich w 1919 r., której twórcą był brytyjski minister spraw zagranicznych lord George Curzon. Przebieg linii od Grodna nad Niemnem na północy wzdłuż Bugu na południu był proponowaną przyszłą wschodnią granicą państwa polskiego. Ziemie leżące na zachód od tej linii lord Curzon uznał za historycznie polskie. Linia ta pokrywa się mniej więcej z dzisiejszą polską granicą wschodnią.

Orląta Lwowskie to tytuł nadany polskim dzieciom, młodzieży (od 9 do 17 roku życia) i studentom, którzy w listopadzie 1918 r. walczyli o Lwów.

Konkordat to rodzaj umowy międzynarodowej zawieranej między państwem, a Stolicą Apostolską, regulującej politykę obu stron. Nazwa konkordat używana jest również jako nazwa techniczna na oznaczenie jakiegokolwiek umowy dwustronnej pomiędzy władzą kościelną i państwową.

Nowela sierpniowa to zmiany wprowadzone w konstytucji marcowej po przewrocie majowym 2.08.1926 r., które umacniały pozycję ustrojową Prezydenta II RP. M.in. Prezydent RP uzyskał prawo rozwiązywania parlamentu i wydawania dekretów z mocą ustawy.

Sanacja to nazwa okresu historii Polski w latach 1926 – 1939 , w którym władzę sprawował Józef Piłsudski i jego zwolennicy (obóz pro piłsudczykowski).

Autorytaryzm to reżim polityczny oparty na autorytecie charyzmatycznego przywódcy, a często także na armii. Szczególnie rozpowszechniony w Europie w pierwszej połowie XX wieku, powstawał najczęściej wskutek nieefektywnego funkcjonowania systemów demokratycznych lub ich kompromitacji w oczach społeczeństwa. Cechą autorytaryzmu było ograniczenie praw i wolności obywatelskich.

Grupa zamkowa to jeden z obozów sanacji po śmierci J. Piłsudskiego, który skupiał się wokół prezydenta Ignacego Mościckiego.

Polityka równowagi to polityka „równej odległości” między Moskwą a Berlinem. Polityka utrzymania takich samych stosunków z Niemcami i z ZSRR, nie wyróżniania żadnego z tych państw.

WAŻNE DATY

11.11.1918 r.	Umowna data odzyskania przez Polskę niepodległości.
22.11.1918 r.	Dekret Jędrzeja Moraczewskiego powołujący Józefa Piłsudskiego na Tymczasowego Naczelnika Państwa.
28.11.1918 r.	Dekrety Tymczasowego Naczelnika Państwa : 1) wyznaczał termin wyborów do Sejmu Ustawodawczego 2) ogłaszał ordynacje wyborczą.
27.12.1918 r.	Wybuch Powstania Wielkopolskiego w Poznaniu.
1919 – 1921	Wojna polsko – bolszewicka.

- 16.02.1919 r.   Rozejm w Trewirze kończy Powstanie Wielkopolskie.
- 20.02.1919 r.   Sejm Ustawodawczy uchwała Małą Konstytucję. Powierzenie funkcji Naczelnika Państwa Józefowi Piłsudskiemu.
- 28.06.1919 r.   Podpisanie Traktatu Wersalskiego.
- 17-24.08.1919 r. I Powstanie Śląskie.
- 25.04.1920 r.   Początek ofensywy polskiej na Ukrainie.
- 11.07.1920 r.   Plebiscyt na Warmii, Mazurach i Powiślu.
- 12-15.08.1920 r. Bitwa warszawska – zwycięstwo wojsk polskich.
- 19 – 28.08.1920 r. II Powstanie Śląskie
- 17.03.1921 r.   Uchwalenie przez Sejm Ustawodawczy konstytucji marcowej. Polska republika o ustroju demokracji parlamentarnej.
- 18.03.1921 r.   Traktat pokojowy z Rosją bolszewicką w Rydze (tzw. traktat ryski).
- 20.03.1921 r.   Plebiscyt na Górnym Śląsku.
- 3.05. – 5.08.1921 r. III Powstanie Śląskie
- 09.12.1922 r.   Wybory prezydenckie. Pierwszym prezydentem II RP Gabriel Narutowicz.
- 20.12.1922 r.   Wybory prezydenckie. Drugim Prezydentem II RP zostaje Stanisław Wojciechowski
- 1924 r.   Reforma walutowa. Wprowadzono złoty polski.
- 1925 r.   Reforma rolna Władysława Grabskiego.
- 12-14.05.1926 r. Przewrót majowy.
- 01.06.1926 r.   Trzecim Prezydentem RP zostaje Ignacy Mościcki.
- 02.08.1926 r.   Nowela sierpniowa. Umocnienie władzy wykonawczej.
- 25.07.1932 r.   Polska i ZSRR podpisały pakt o nieagresji.
- 26.01.1934 r.   Podpisano polsko – niemiecką deklarację o niestosowaniu przemocy.
- 23.04.1935 r.   Uchwalenie konstytucji kwietniowej.
- 1936 r.   Rozpoczęto budowę COP.
- 29-30.09.1938 r. Konferencja w Monachium
- 21.03.1939 r.   III Rzesza wysunęła kategoryczne żądania w stosunku do Polski.
- 28.04.1939 r.   III Rzesza wypowiedziała Polsce pakt o nieagresji.

GOSPODARKA II RZECZYSPOLITEJ

0 50 100 150 km

— granice państw   - - - - granice inne

Ośrodki wydobywania

- węgla kamiennego
- rud cynku i ołowiu
- soli kamiennej
- ropy naftowej i gazu ziemnego

Ośrodki przemysłu

- hutniczego
- metalowego i maszynowego
- chemicznego
- zbrojeniowego
- lotniczego
- samochodowego
- mineralnego
- drzewnego i celulozowo-papierniczego
- włókienniczego, odzieżowego i obuwicznego
- spożywczego

- stocznie morskie
- stocznie rzeczne
- elektrownie ciepłe
- elektrownie wodne

- porty morskie
- porty rybackie
- okręgi przemysłowe
- linie kolejowe zbudowane w latach 1921-1939
- gazociągi
- umowna granica podziału gospodarczego Polski na część A i B

